

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

ACCIO; ARAGÓ, 290 ■ ADMINISTRACIÓ; RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 23994 ■ TELÉFON 19937

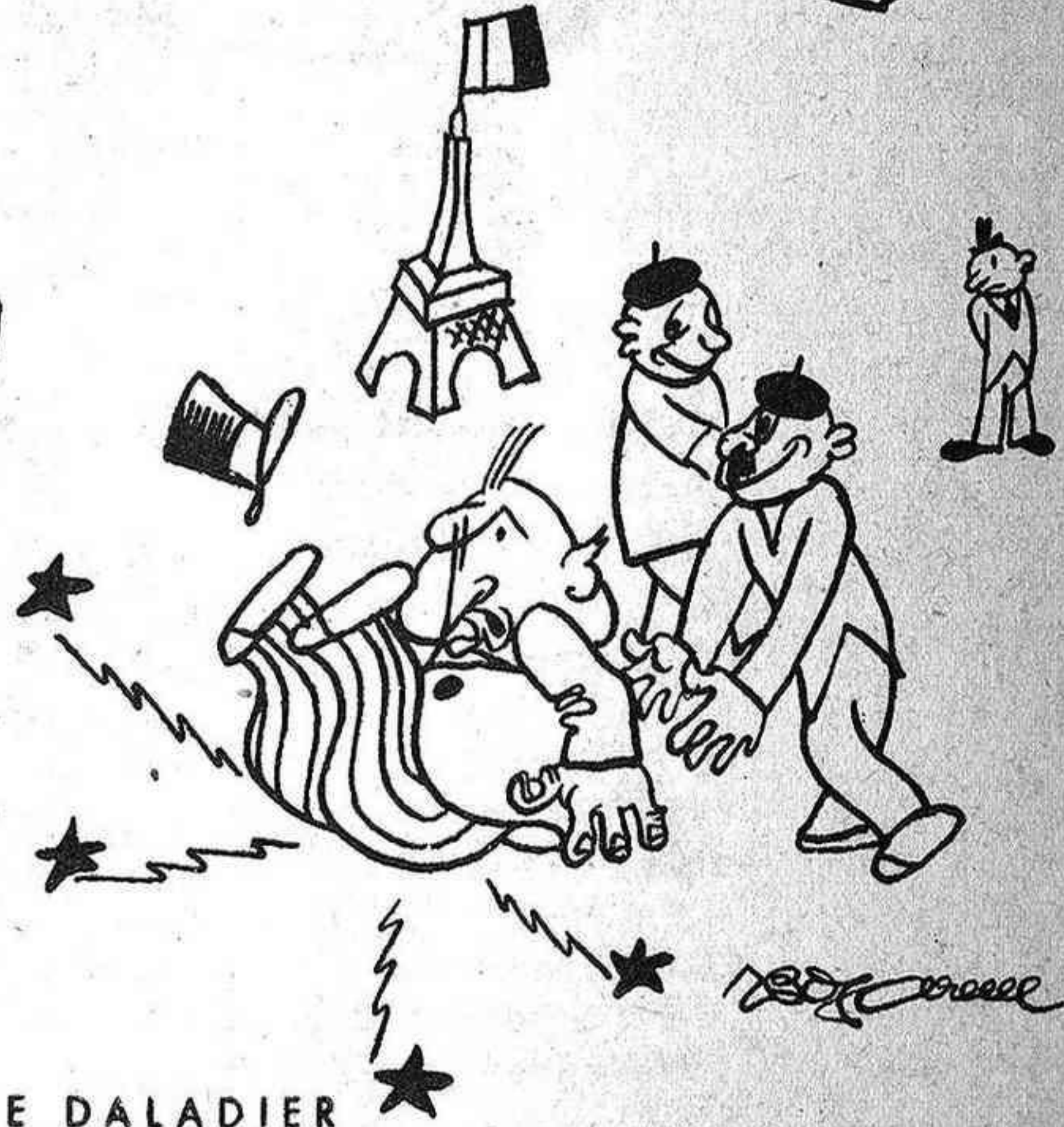
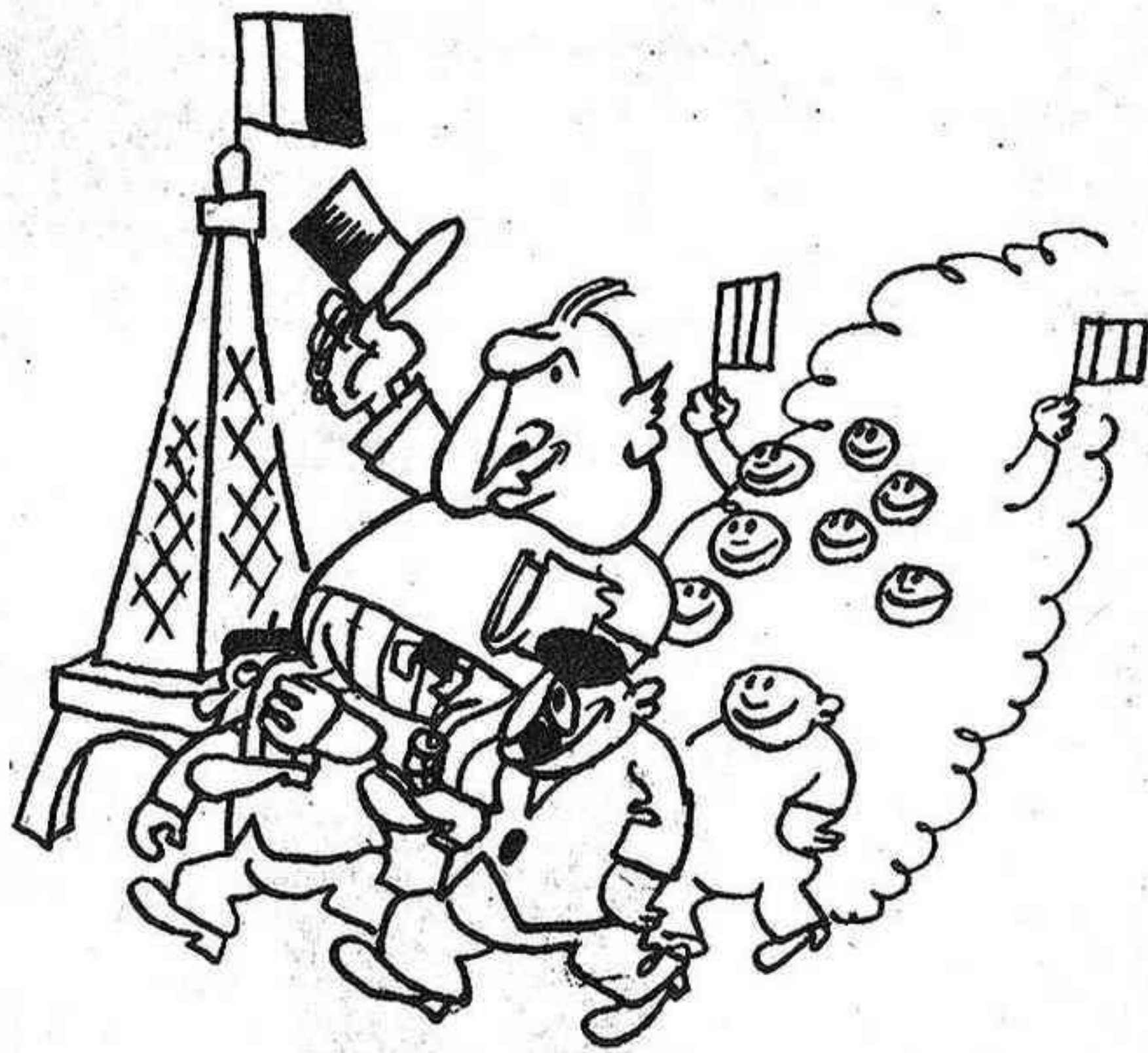
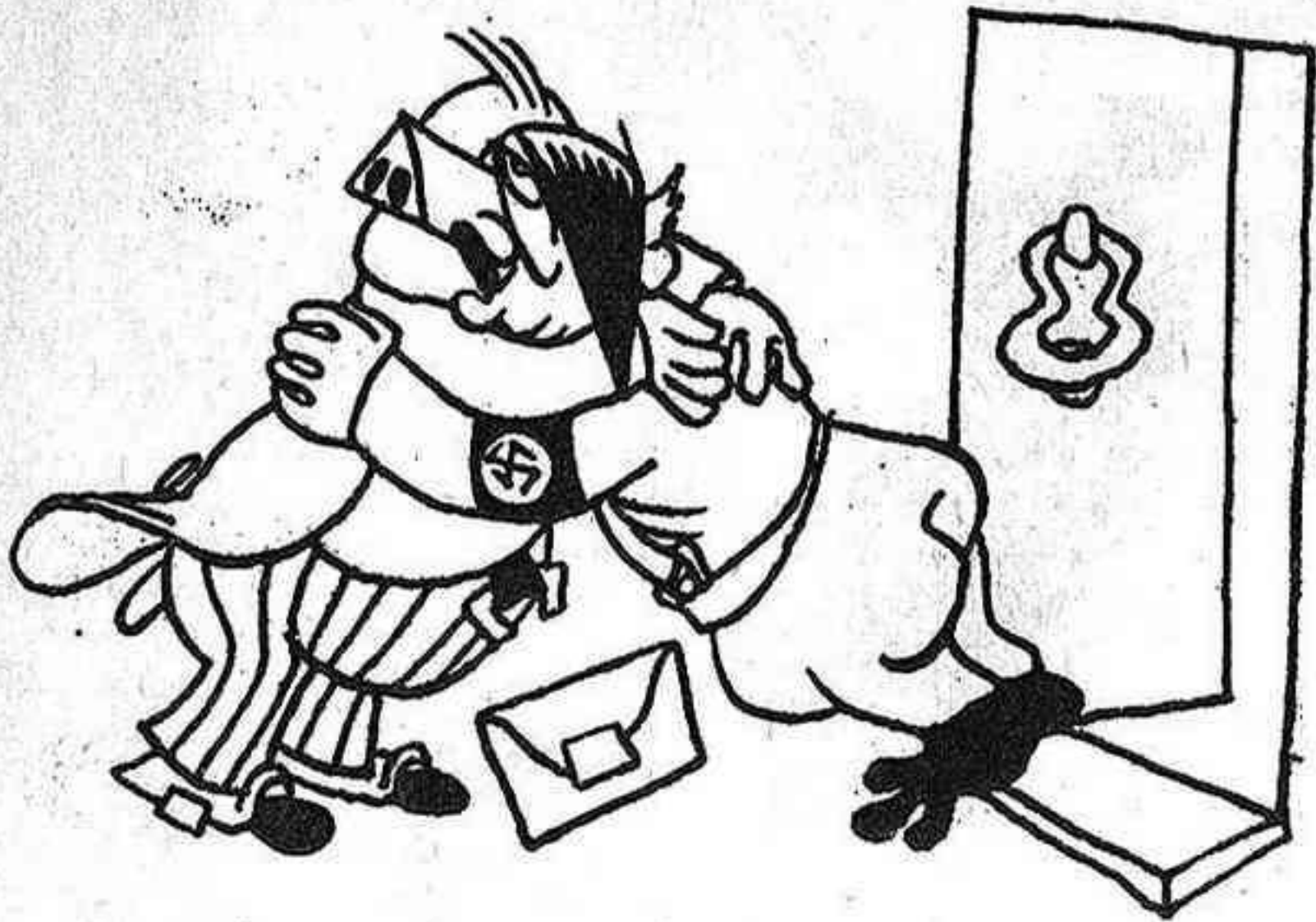
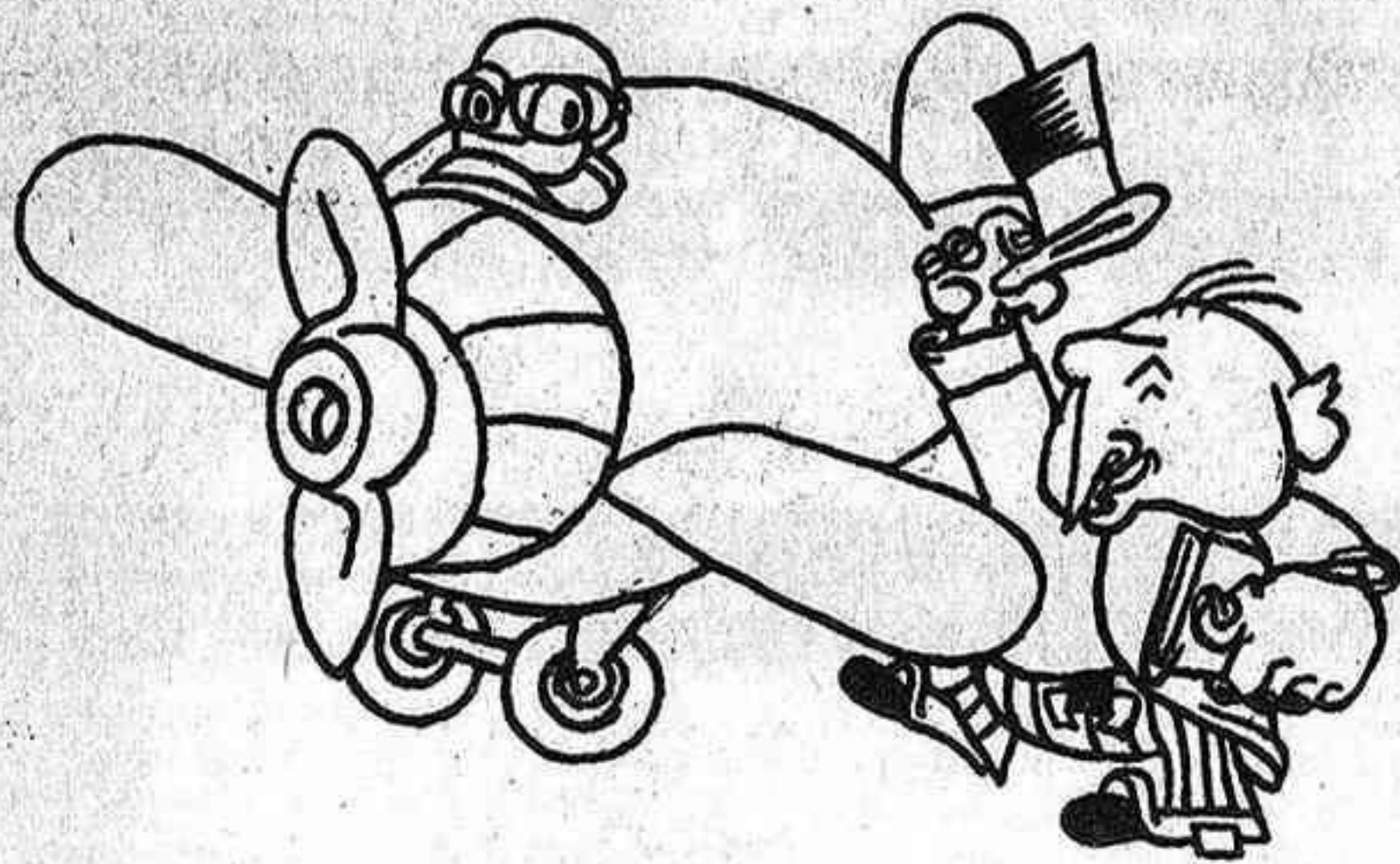
BIBLIOTECA
MUSEU DE LA CIUTAT DE BARCELONA

CINQUANTA CÈNTIMS

—Per què li pega?
—Ho faig pel seu bé. Vejam si li donen el Premi Nobel de la Pau.

(Dibuix de Narro)

(Dibuix de Bofarull)

L'HUMOR DE DALADIER

UN GOVERNADOR MASSA CURIOS

Tothom sap que durant els dies perillosos la U. R. S. S. trameté alguns centenars d'avions a Praga com a penyora d'execució del tractat russo-txec.

El pas dels aparells per la zona nord-oest del territori romanès havia estat arranjat per mitjà de negociacions discretes entre Moscou i Bucarest. El Govern del rei Carol havia, primer, de fer els ulls grossos, després protestar en forma platònica, mentre s'entaularien negociacions amistoses sobre la qüestió de Besaràbia.

Naturalment, les autoritats locals romaneses no havien estat advertides d'aquest acord oficiós, de manera que el vol pel damunt de la Bucovina per grups cada cop més nombrosos d'avions no trigà a cridar l'atenció dels pobles. El governador de la província, després d'intentar, en va, telefonar diverses vegades, se'n va anar a Bucarest per comunicar la seva inquietud al Govern.

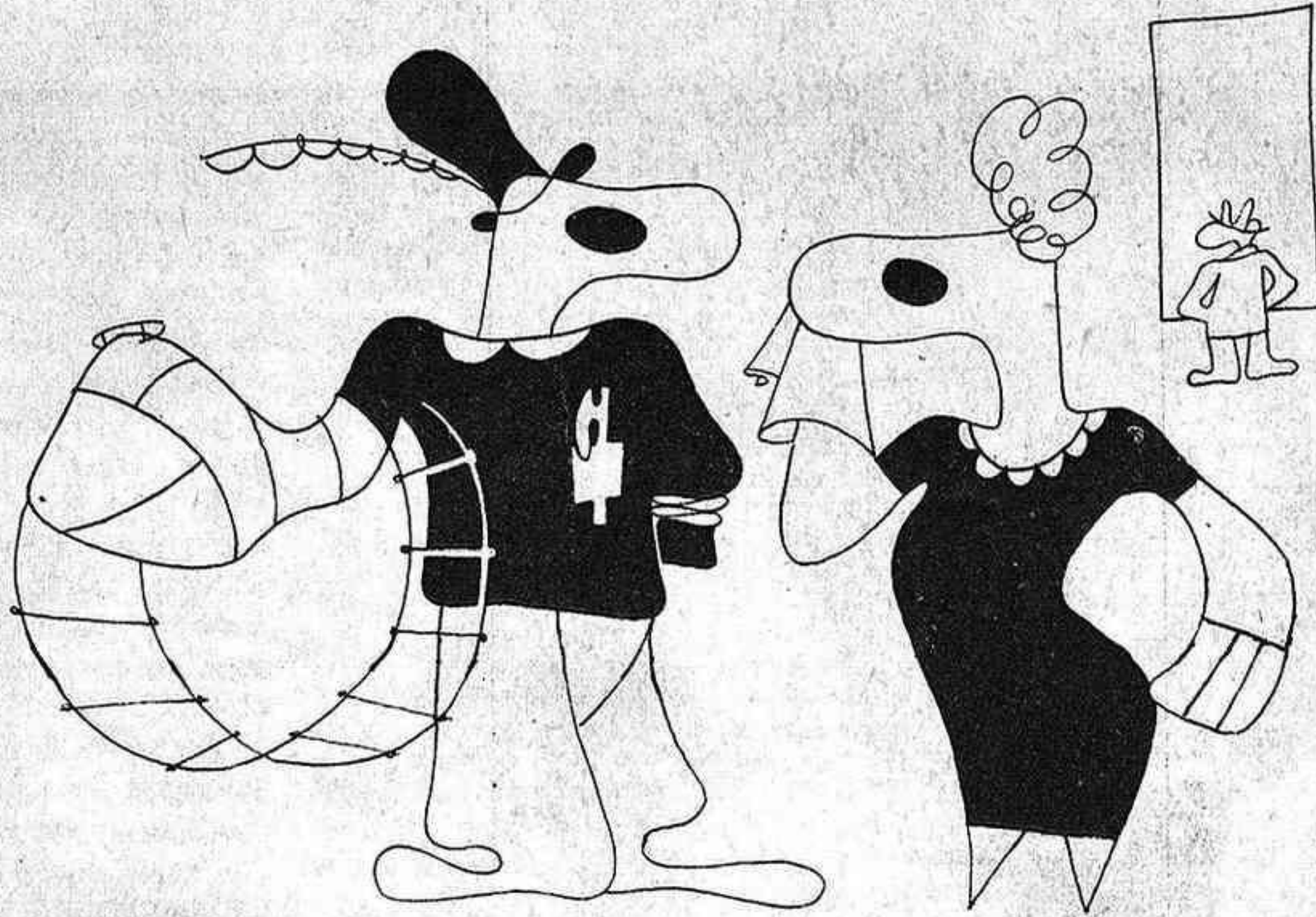
Va ésser rebut per Calinescu, ministre de

l'Interior, que passa per ésser l'home enèrgic del Govern Cristea.

—Ecel·lència —li va dir—, aquests vols d'avions estrangers són cada dia més freqüents. Cada cop que aixeco el cap en l'aire, no veig més que esquadretes que en formacions compactes es dirigeixen cap a l'Oest...

El ministre, que havia escoltat la informació bo i somrient, calmà amb poques paraules el seu subordinat:

—Però per què, estimat governador, aixequu tan sovint el cap en l'aire?

LA TORNADA

—El meu, no és pas a les llistes oficials de baixes...
—Poverino!

(Dibuix de Guasp)

E D I T O R I A L

LA LLETANIA DE LES ATRICIONS

Hom, si ha resat alguna vegada, sap que l'ensopiment llaunós de la lletania troba una vàlvula de respir quan la veu maquinal que declama els virgos i els regines, diu tot espabilant-se com la flama estemordida d'una llàntia miraclera:

—Digueu Glòria Santa Maria...

La lletania es trenca com un vidre de glaç i les becaines de l'inacabable rosari sempre igual i sempre vell es trenquen també per tornar a la normalitat i a la reincidència del pecat.

S'assembla un xic tot això tan oblidat a aquell moment en què les sirenes toquen i la

ràdio diu: «Ciudadans, ha passat el perill...»

Però s'assembla més encara a allò que hem fet els republicans espanyols amb la pagana (i tant) lletania de les claudicacions que les democràcies estan resant, agenollades, davant del deu ari i del seu escolà de Roma.

—Espanya no serà Austria, Txecoslovàquia no serà Austria, Polònia no serà Austria, Suïssa no serà Austria...

I el molk de la cervesa de Munic interromp amb veu ancestral de bàrbar rediviu:

—Bé, però Austria tampoc no serà Austria.

Torna a reprendre la lletania:

—Espanya no serà Txecoslovàquia. Romania no serà Txecoslovàquia. Polònia no serà Txecoslovàquia... — i el fart de Godesberg, furgant-se les dents amb e' paraigua de míster dallonces, deixa anar un rot i diu:

—Bé, però Txecoslovàquia tampoc no serà Txecoslovàquia.

I tothom va dient amén amb prou feines.

Només una veu s'ha aixecat per trencar la lletania.

La veu d'Espanya, i ha dit:

—Espanya serà Espanya i serà pels espanyols!

I doncs?

Els eclesiàstics que fan el salt

A Viena, no solament hi ha panets, sinó que, de tant en tant, es reparteixen també hòsties. I no cal dir que una menja especialment tan litúrgica és repartida, sobretot, entre els elements eclesiàstics.

Aquest pobre cardenal Innitzer ha tret la son a innombrables catòlics europeus, en primer terme, els espanyols de la zona nacionalista que no s'hi veuen de cap ull per a conciliar llur esperit religiós amb llur doctrina política més o menys influida pel nacional-socialisme.

Les aventures del cardenal Innitzer són per a ésser relatades. Aquest bon senyor, quan l'Anschluss, va ésser dels que feren el caldo gras a Hitler. Aquest, que sap que el prometre no fa pobre, va prometre l'oro i el **moro** al cardenal austríac, assegurant-li que sota la creu gammada l'església austríaca coneixeria una època d'esplendor mai no vista.

El cardenal Innitzer s'ho va creure, i es va tapar les orelles a les crides desesperades que li dirigia el canceller Schusschnigg, l'alumne predilecte dels jesuïtes que, en aquesta ocasió, es va veure abandonat pels poders terrenys i celestials.

I ara, amb el pecat el cardenal Innitzer ha trobat la penitència. Hitler no es recorda de la seva paraula, i el cardenal es veu apedregat i saquejat pels nazis, i detingut per la policia del «führer».

El mal és que els plats trencats els paguen modestos clergues, com ara aquest que, en ésser assaltat el palau arquebisbal pels bromistes nazis, fou tirat daltabaix de la finestra, trencant se les dues cames.

Ja ho saben, doncs, els capellans espanyols la sort que els espera el dia en què tota Espanya fos definitivament nacional-socialitzada: saltar per la finestra. Potser que comencessin, pel que pogués ésser, a construir esglésies i convents amb les finestres ran de carrer. A l'hora de fer el salt «made in Germany», uns metres més o un metre menys té la seva importància.

(Dibuia de Gofit)

TENÒRIADA

—Mira, Brígida: he decidit prescindir dels teus serveis. A Munic ho fan millor.

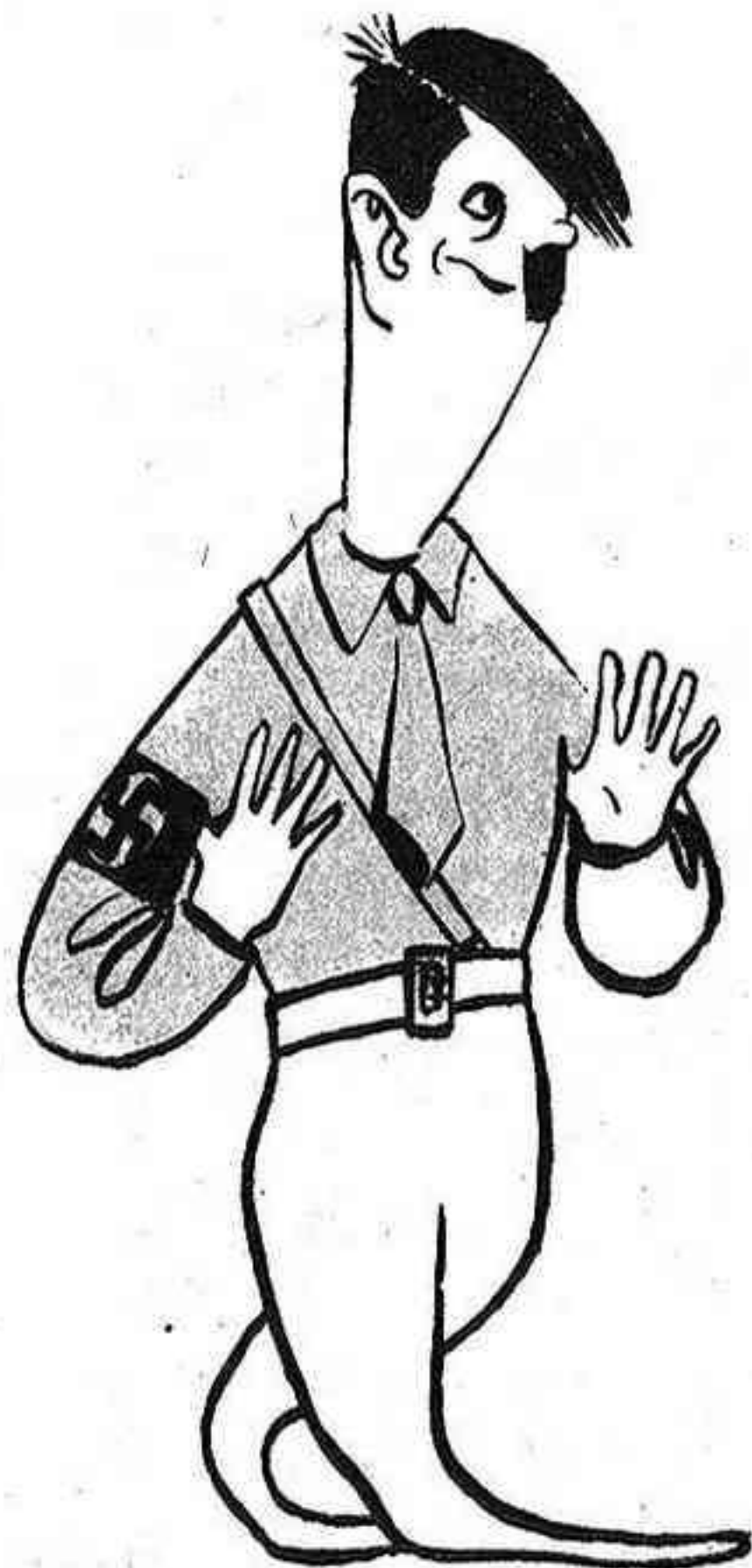
CURA D'AMAGRIMENT A KARLSBAD

Només quatre insensats poden criticar el règim nacional-socialista. Dubtem que hom trobi en el món un altre sistema de govern més comprensiu i més generós.

Mireu, sinó, la notícia que han dut tots els diaris. La policia alemanya ha establert ja a Karlsbad un camp de concentració en el qual han ingressat milers de txecs i de social-demòcrates alemanys.

Karlsbad, la famosa estació termal, on anaven els potentats de tot el món a la recerca de la salut perduda. El dia que Hitler és amo d'un lloc tan deliciós, cuita a posar-lo a disposició dels seu senemics polítics. Després, diran...

I així ha restat també destruïda la llegenda aquella que circulà quan el Reich començà a proclamar les seves pretensions txecoslovaques. Hom deia que tot plegat no era sinó un truc de Goering per a apoderar-se de Karlsbad i fer-hi una cura d'amagrimient. El mariscal, generós, ha renunciat a la cura i ha deixat l'amagrimient pels excèntrics txecs que gosen a opinar que la Bohèmia no és alemanya.

—Abans l'església es feia els cardenals, ara ja els hi faig jo.

(Dibuia de Nyerra)

ESQUELLINCS

El Cardenal

Escolteu la història trista
d'un cardenal vienès.
El bell Adolf se'l conquista
d'una ullada, com si res.
Amor a primera vista
Innítzer diu: «Mira, tu;
si em conserves l'ametista,
sóc més nazi que ningú.»

Ai, cardenal, quina en feies!
Ai, cardenal, quina en fas!
Això és com qui tira teies
ben enceses al fenàs.
Si avui fas el pas de l'oca
demà no predicaràs.
De tant que vols fer la lloca
cap pollet no sap on vas.

Tenies la gran ramada
d'ovelles, bens i moltons,
que t'escoltava encisada
tant si amollaves raons
com si amb paraula arborada
treies la caixa dels trons,
eminència venerada
del birret als pantalons.

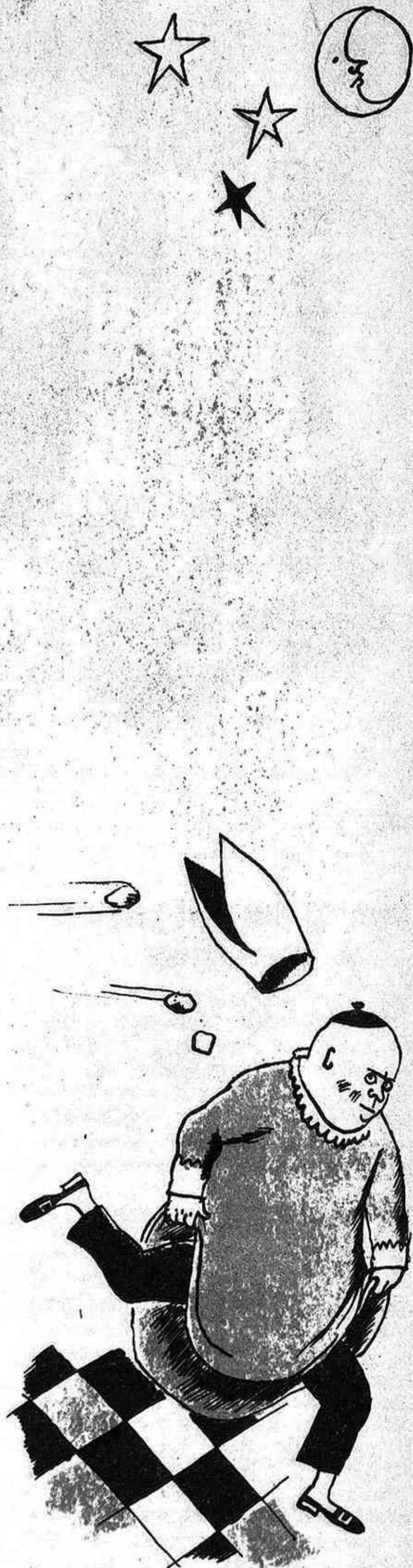
Però nazis van i vénen
i nazis vénen i van:
nazis els qui tot ho tenen,
nazis els qui tot ho fan.
Tu, tan nazi, no ets prou nazi
ni gammat per a llur gust;
la teva creu quasi quasi
no esvasticheja prou just.

I si, ressentit, prediques
davant dels teus congregants
(minyons que han sucats en piques
d'aigua beneïta les mans),
¿ja has mirat ben bé on et fiques,
arquebisbe-cardenal?
El Führer no es para en miques
quan sent la fúria avial.

Les pedres xiulen per l'aire
quan Innítzer, tot trempat
i sense pensar-s'hi gaire,
el melindro havia alçat
per sucari a la xocolata.
Ai, senyor, quin disbarat!
Una pedra la safata
i la xicra ha trabucat.

¿ho veus, Innítzer, Innítzer!
Això fóu per començar.
Ara a la presó de Pítzer
restaràs a meditar.
No sé si creus com Herr Mítzer
que és un resultat prou sà
fer l'ullet i ben colpit ser
i després besar la mà.

Pro a mi em sembla que amb la fera
més val no haver festejat,
amb la fera que t'espera
fins que les dents t'ha clavat.
I d'aquesta història vera
surt una moralitat:
(com deia en Tomàs i Piera)
val més perdre amb dignitat.

HORTENSI

ELS CAPELLANS DE VIENA
—Visca Franco!

(Dibuix de Narro)

CRONICA INTERNACIONAL

Pau, pau i sempre pau :: Si a Versalles ho haguessin sabut :: Itàlia també té sudetes :: El futur ús de l'aviació comercial

En el moment d'escriure aquesta crònica Europa està pacificada. Quina alegria, després d'aquells dies angustiosos, saber que ací a Londres tenien la pau gràcies a un poble com Txecoslovàquia que, com va dir molt rebé Mr. Chamberlain, ni sabem cap on cau. Es una satisfacció pensar que la pau, aquest bé suprem i triple dels antics Sometents de Catalunya, es pot aconseguir només que tirant, de tant en tant, carn a la fera! Però la qüestió era pensar-hi. Si quan es va redactar el Tractat de Versalles hi hagués hagut tan bona voluntat i comprensió com ara, s'haurien evitat moltes angoixes i molts perills de guerra: declarant Alemanya vencedora, i en paus. Però calia pensar-hi; era l'ou de Colom, un ou que ara hem trobat una mica passat ja. Aleshores, la transferència de Txecoslovàquia a Alemanya s'hauria fet sense entrebancs per a França i Anglaterra, perquè els tractes haurien estat entre Alemanya i Àustria-Hongria, i és de suposar que el mateix Anschluss hauria anat com una seda. Que, potser, Alsàcia-Lorena...? Però és que a Alsàcia-Lorena no hi ha unes minories alemanyes? Doncs, perquè discutir a qui pertanyen les majories franceses?

L'única dificultat era que aleshores la gent es pensava que hi havia unes coses que se'n deien dret, justícia i honor i ara els savis alemanys han demostrat a tot el món que es tractava

només que d'hipòtesis sense fonament. Cal, de tant en tant, aclarir les idees.

Per això ara es parla de tornar les colònies alemanyes al Reich. Es natural i només caldrà convèncer les poblacions de les esmentades colònies. El Reich, en efecte, és l'únic capaç de portar-hi la cultura i la civilització gràcies a la població de persones il·lustrades de la metròpoli que instal·larà en els camps de concentració colonials.

Però serà també precis, si es torna a abans de Versalles, donar satisfacció a Itàlia, que ha tornat al costat de la seva antiga aliada de la Tríplix, i no hi ha com donar-li Espanya, terra on hi té tants morts i tants vius, sudetes, i que es mantingué tan escandalosament neutral durant la Guerra Europea, servint, al mateix temps, de base d'espionatge i submarins a Alemanya, l'enemiga d'Itàlia.

Afortunadament, segons es diu ací,

tot va per bon camí i la pau serà un fet, el comerç tornarà a renèixer i la indústria a prosperar.

I s'haurà eliminat un element que era motiu de grans preocupacions: la concurrència industrial. Quan en un país hi hagi una indústria que faci la competència a un altre, el perjudicat no haurà de fer més que enviar-hi uns quants avions comercials de gran bombardeig. I ningú no creu que per això, hagin de matar-se els pobles. La pau és un bé massa preciós per prescindir-ne.

Algú parla d'una situació semblant a la del 1911, quan l'incident d'Agadir i la visita del Kaiser a Tànger. Aleshores, tampoc no hi havia guerra. Així és d'esperar que fins al 1941 la pau europea està assegurada. I després, la pau eterna.

SAMUEL PICKWICK

Londres, octubre.

EL CENTRE DE GRAVETAT ITALIA

La policia política italiana va tenir molta feina durant els darrers espeternecs de França i Anglaterra per vigilar i reprimir tota propaganda hostil al règim. I en va tenir, i molta, a causa del descontent general provocat per l'Aliança amb Alemanya i les perspectives d'una guerra entaulada a major glòria del III Reich. La cacera adquirí en alguns casos un caire més aviat vodevilesc. Així, per exemple, a Milà la policia fou

avisada de la circulació d'una caricatura repartida a milers d'exemplars, que fou considerada com una ofensa excessiva al règim feixista. Es tractava d'un dibuix de factura popular, com els ninots de les auques, que representava Hitler sota l'aspecte d'un simi gegant que tenia entre les mans un ninotet amb la cara del Duce. Al braç pelut, el gorilla hi portava el braçal de la creu gammada i amb els dits donava corda, amb una clau, a la seva nina mussoliniana, vestida de caporal de milícies. Però el més irreve-

rení de la cosa era, sembla, l'emplaçament del mecanisme de l'autòmata: precisament al capdavant de l'esquena, i la clau plantada al bell mig del Pol Sud!

Centenars d'agents foren llançats a la busca i captura de caricatures i els que les repartien: fou una veritable mobilització. El que fa creure que el Govern italià considerava que era una revelació perillosa.

REBELS, A ANGLATERRA

El discurs de Hitler donà la raó a M. Duff Cooper quan dimiti i digué després als Comuns que «havia intentat empassar-se els acords de Munic, però se li havien quedat clavats a la gola».

Hitler, però, se'n venjà i advertí Anglaterra que anés amb compte a tornar a portar al Govern pintes com Duff Cooper, Eden, Churchill i altres. «L'Europe Nouvelle» publica a la coberta una fotografia de Mr. Duff Cooper, assegut a la taula del seu despatx i la seva muller dreta al seu costat fullejant uns papers, amb el següent peu (el peu és del gravat, no de Lady Duff Cooper):

«Aquests aristòcrates anglesos, agents notoris del Komintern, en relació amb altres sospitosos com Lord Cranborne, fill gran del marquès de Salisbury, Lord Lloyd, Mr. Eden i Mr. Winston Churchill, han gosat rebel·lar-se contra la diplomàcia de Mr. Neville Chamberlain.»

ELS HOLANDESOS ERRANTS

Un matrimoni d'holandesos rics, acompanyat del xofer, arribà, durant la crisi inter-

VOLUNTARIAT

- Els rojos retiren tots els estrangers.
- Ells rai, que manen a casa seva!

(Dibuix de Goffi)

nacional, a París, cap al tard, en viatge turístic. El cotxe s'aturà davant d'un hotel ni bo ni dolent en un carrer ni estret ni ample, el matrimoni baixà, demanà una cambra, es

canvià de roba i se'n anà a sopar. I en havent sopat, com cal, al teatre.

A la sortida del teatre, però, resultà que xofer i cotxe havien desaparegut; calia, doncs, anar a peu a l'hotel. Però, on era l'hotel? Ah! I quin hotel era? Ah! Ni el marit ni la muller no ho sabien. I començà a peu la pelegrinació. No l'hotel ni el carrer reaparegueren; a l'smoking ell hi trobà cent florins, la tarja que l'hotelier els havia donat s'havia quedat oblidada i sense importància damunt del mostrador. A les sis de la matinada, desesperats, espantats, arribaren a una comissaria i explicaren el fet. A més, era diumenge i no podien canviar els seus cent florins...

L'inspector de policia donà ordres, es cercaren tots els hotels, però no es trobà cap rastre: els turistes no havien signat el registre! I el xofer? I el cotxe? Res. El comissari instal·là els hostes en un hotel i les recerques sequeixen a l'hora de traduir aquest fet divers d'un diari francès. Ara, potser, els holandesos ja tenen hotel, xofer i cotxe. I si no, què li costa a França mantenir-los? La mobilització costà molts milions, i no serví de res. I aneu a saber si aquests holandesos —de raça germànica— no són nazis!

alloza

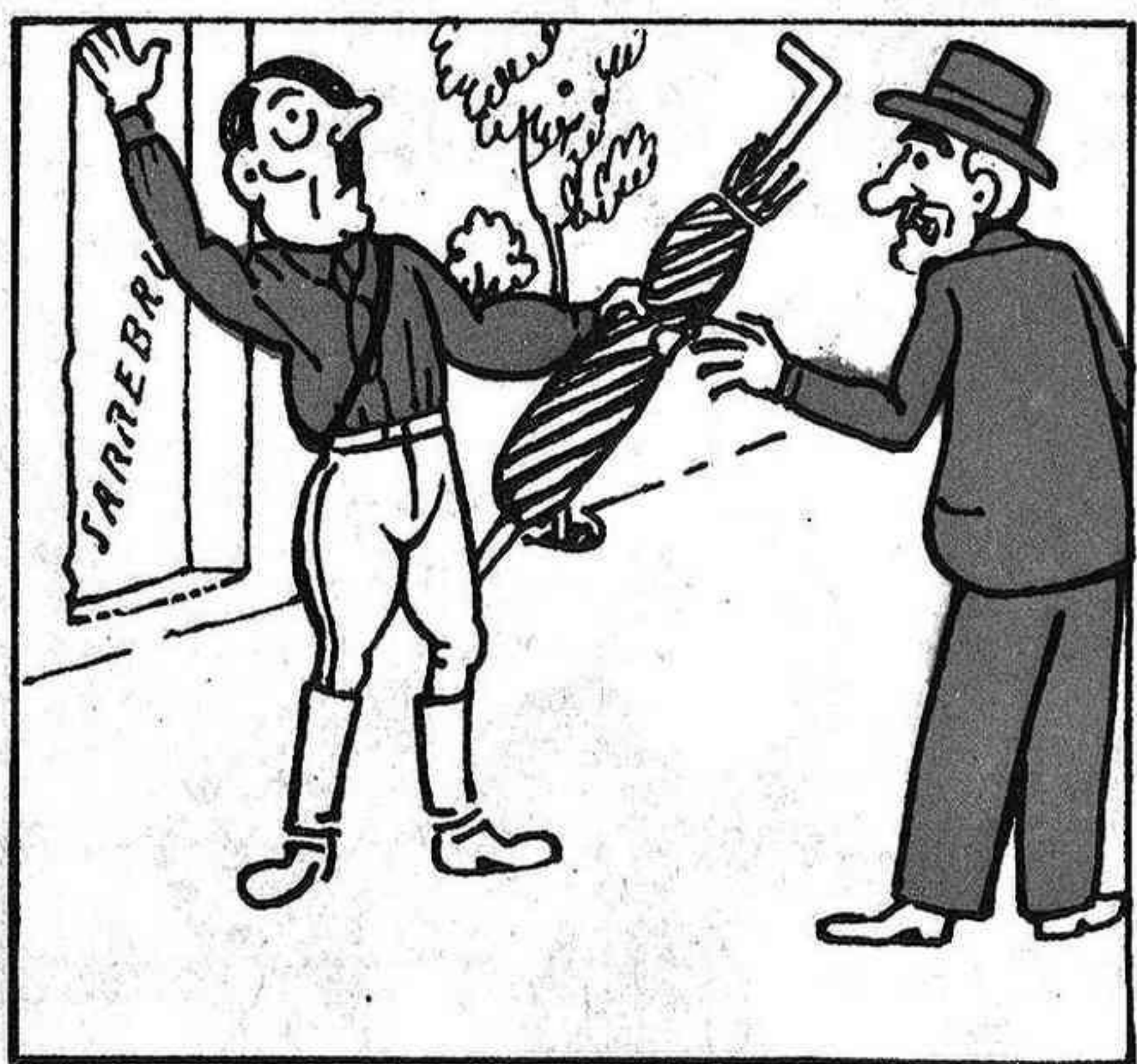
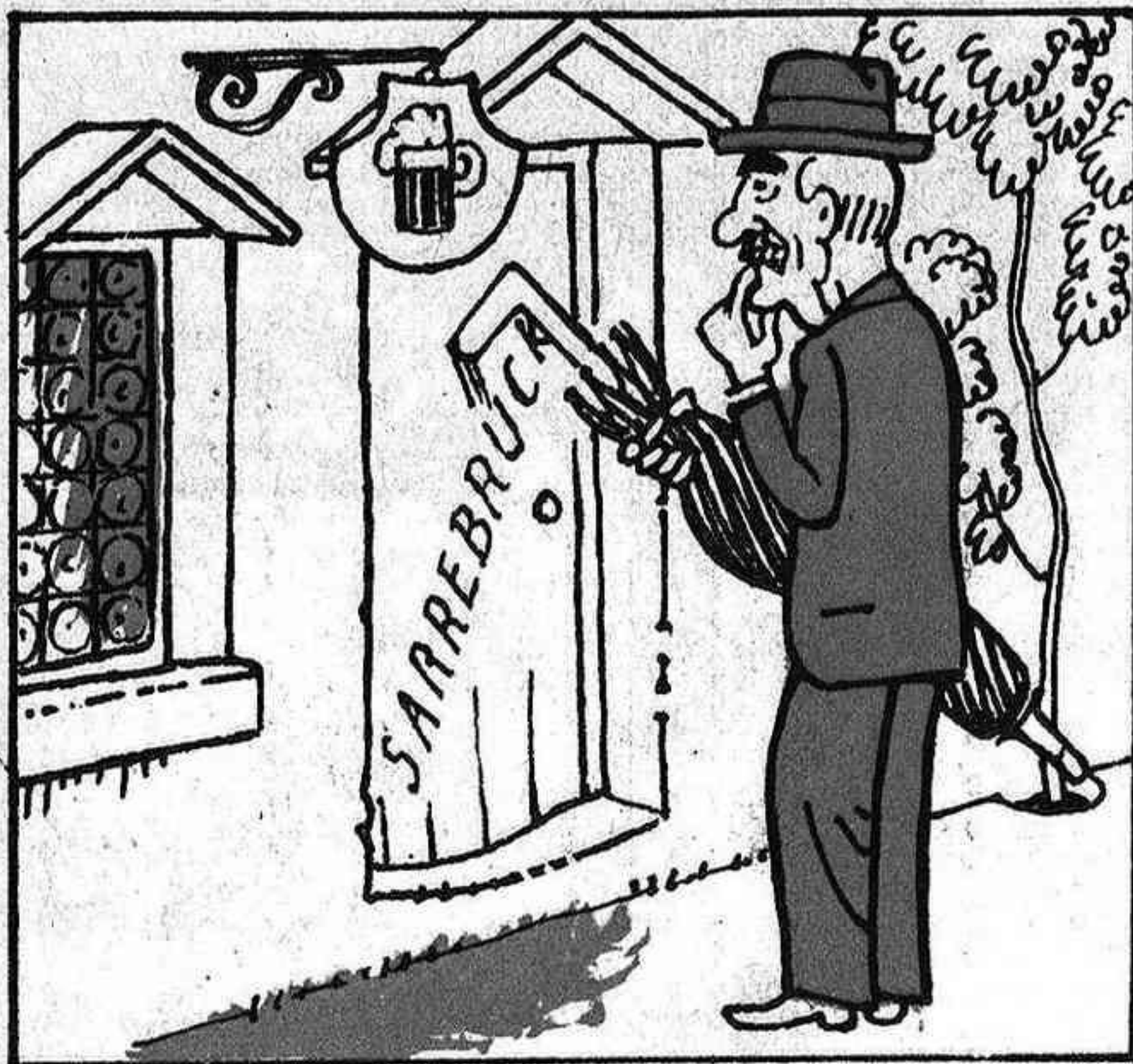
(Dibuix d'Alloza)

EL MITJANCER DE BURGOS

—Jo crec que hauriem d'acabar la guerra; fet i fet tots som espanyals.

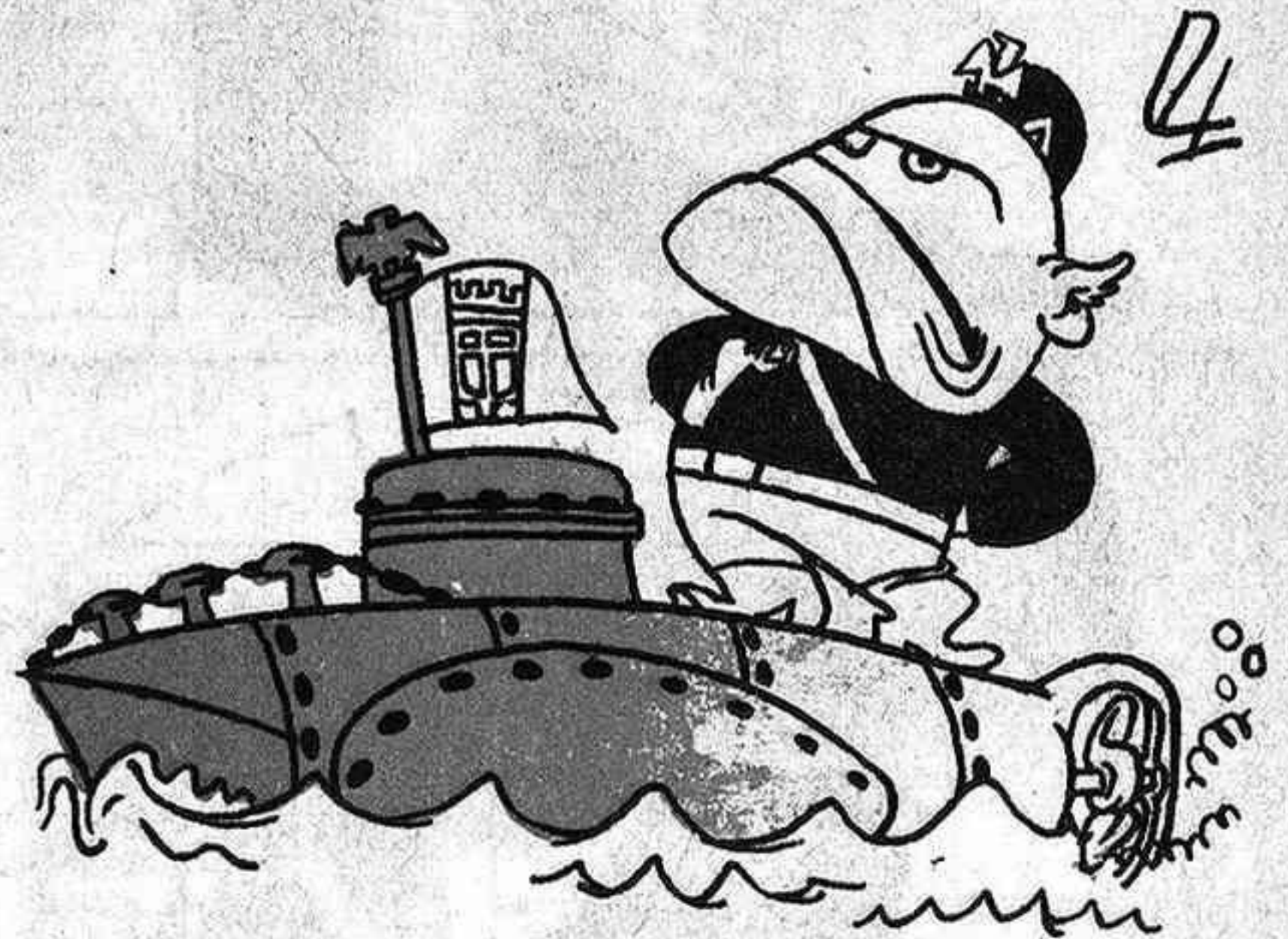
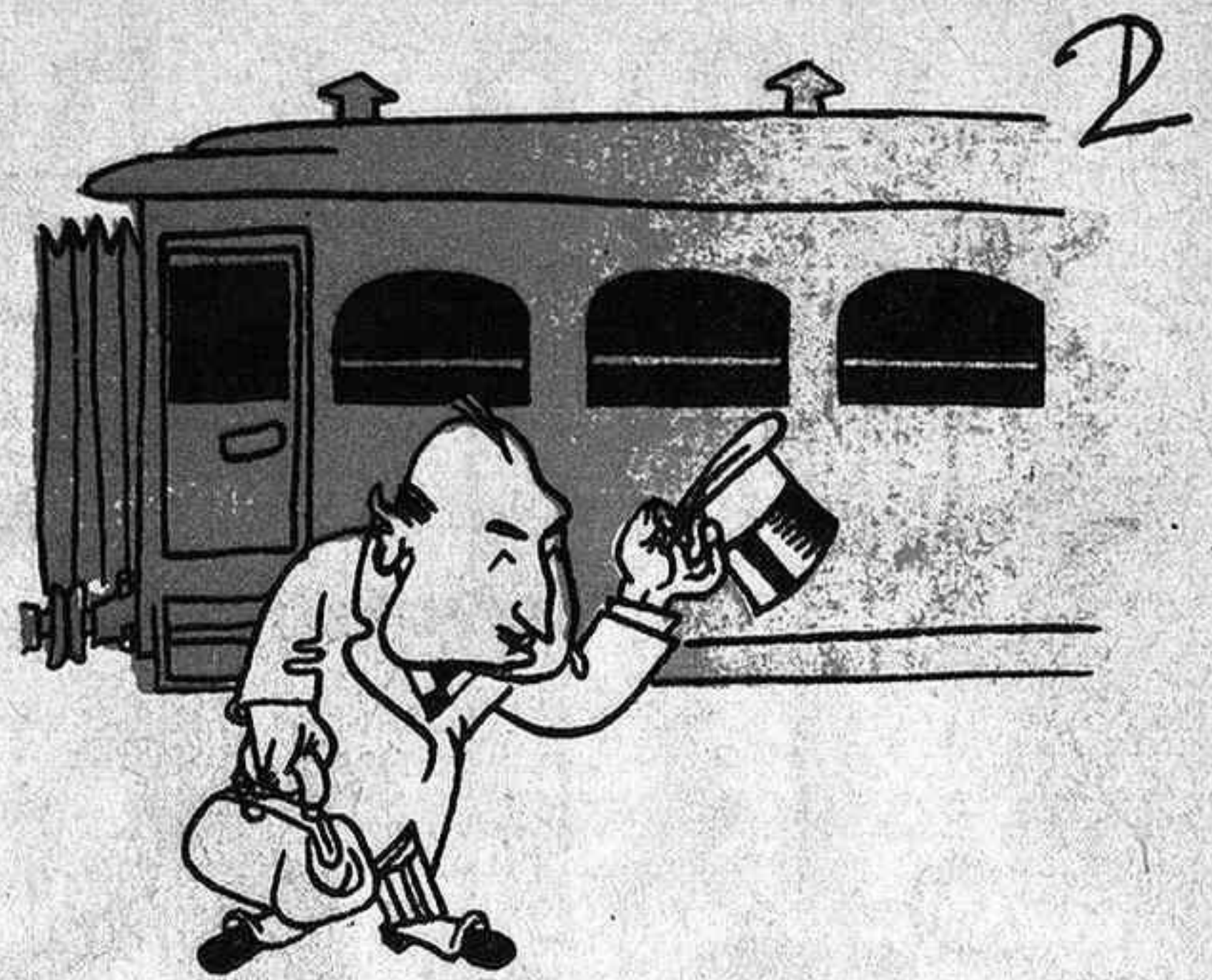
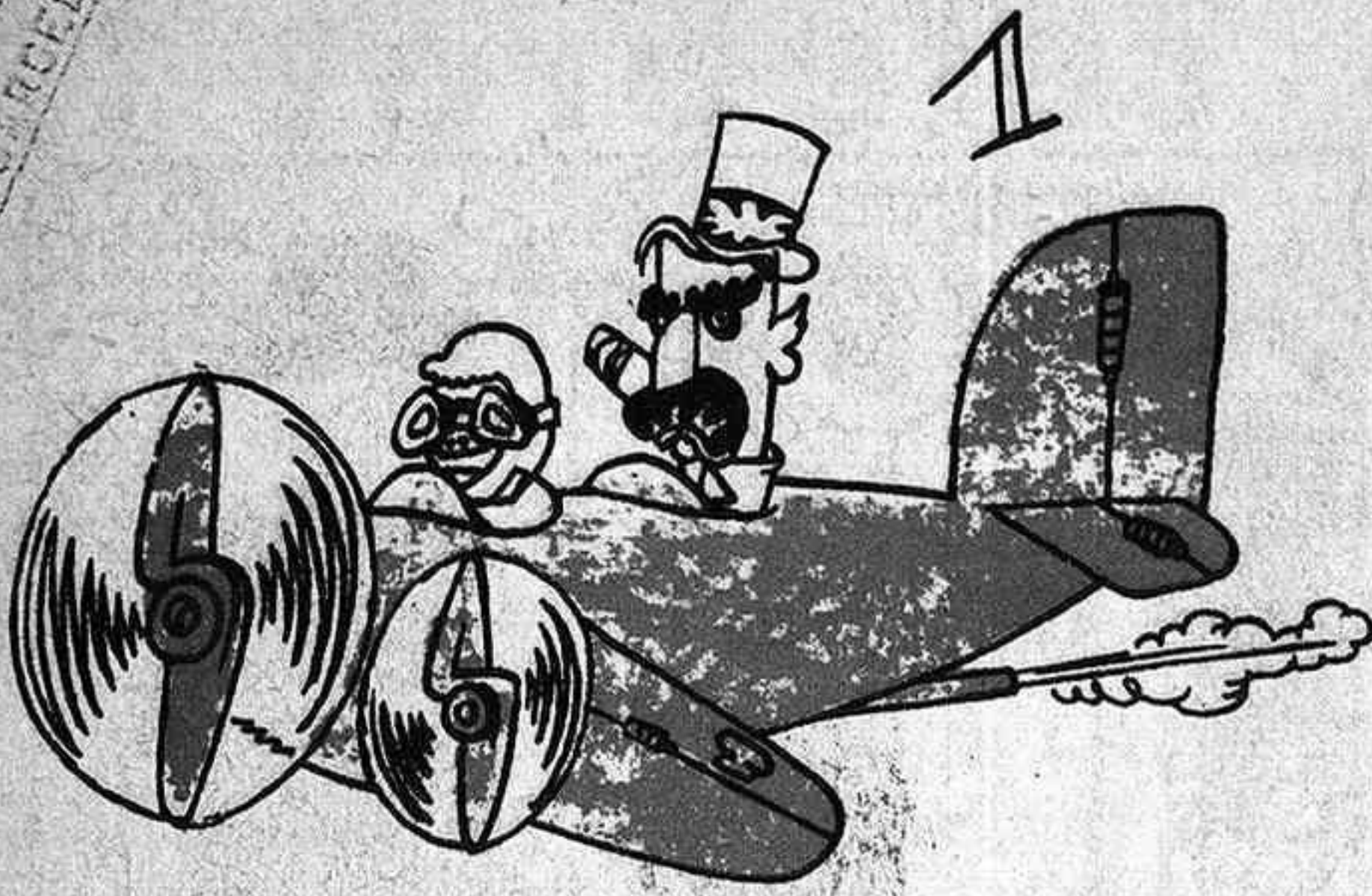
El mot de Cambronne

De Londres diuen que lord Cranborne no està d'acord amb l'ídem de Munic. Dient-se un nom així, la cosa era de preveure. Lord Cranborne podria dir a Chamberlain el que en una ocasió famosa digué el general francès Cambronne: «M...!»

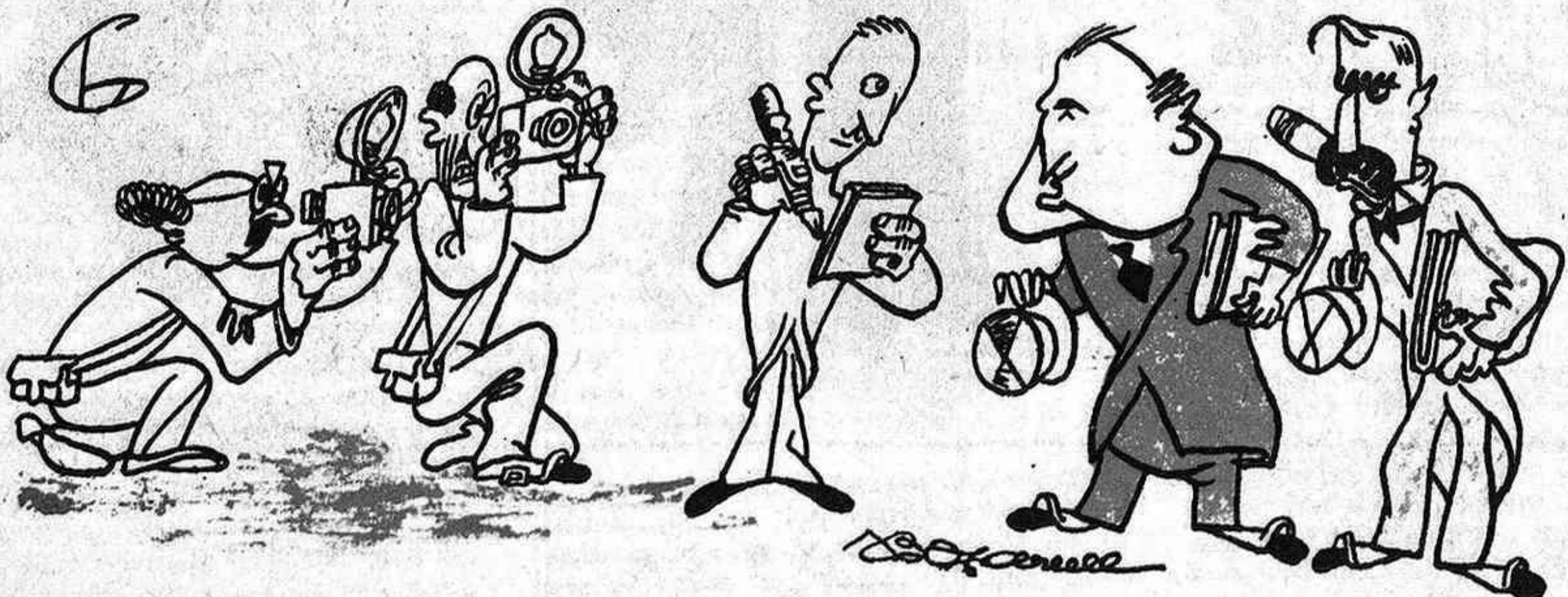

(Dibuta d'Apa)

LA TORNA

—Això és una salvatjada que vostè no farà sense el nostre consentiment.

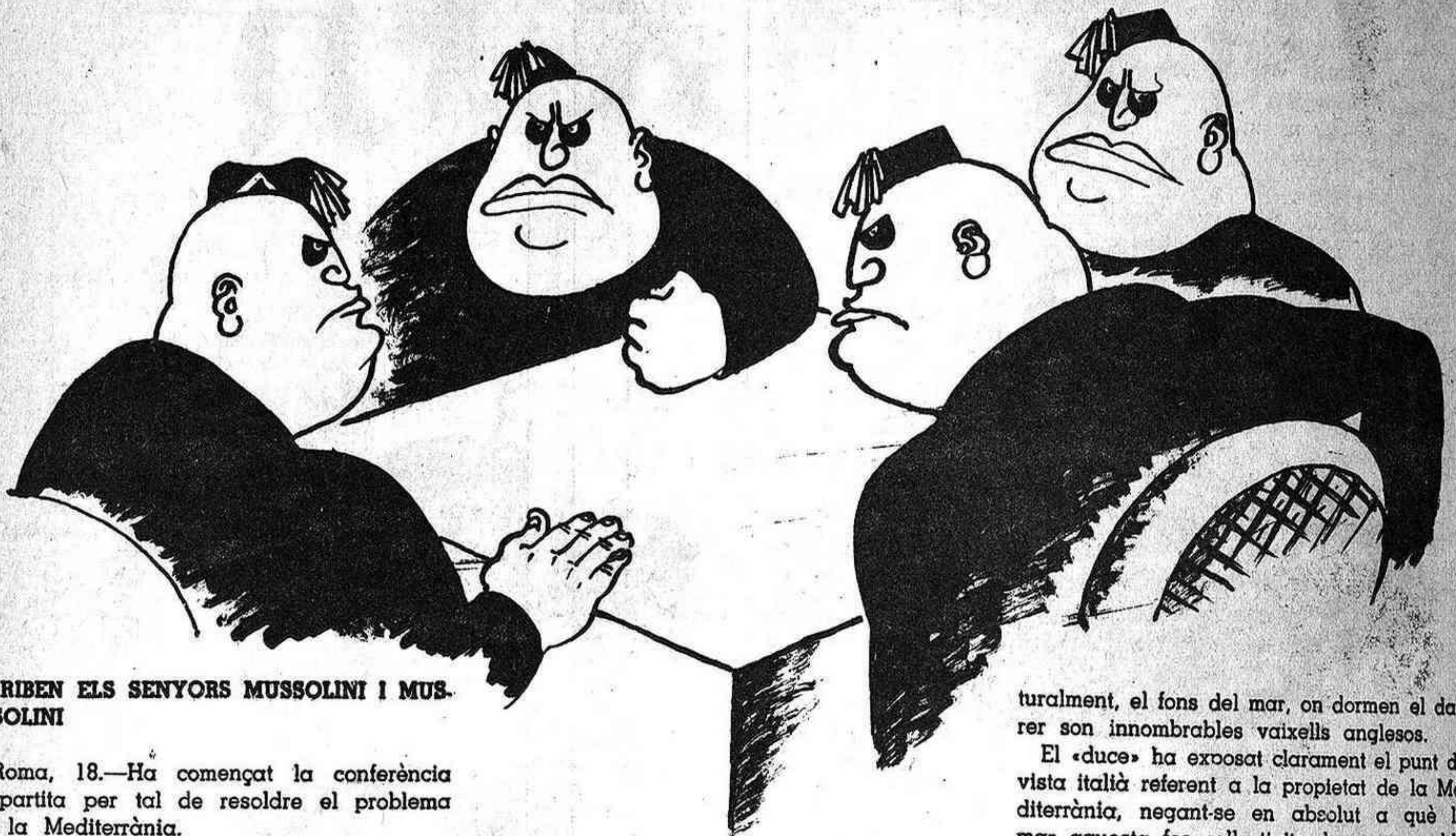

—S'ha salvat la Pau. Hem donat el nostre consentiment.

(Dibuix de Bofarull)

A Roma s'ha celebrat la Conferència unipartita

Els senyors Mussolini, Mussolini, Mussolini i Mussolini han arribat a un acord absolut

ARRIBEN ELS SENYORS MUSSOLINI I MUSSOLINI

Roma, 18.—Ha començat la conferència unipartita per tal de resoldre el problema de la Mediterrània.

A les cinc quinze, per l'aeròdrom, ha arribat el senyor Mussolini. Per tal de rebre'l, deu minuts abans de l'aterratge de l'avió ha arribat al camp el senyor Mussolini. En baixar de l'aparell, el senyor Mussolini ha estat saludat efusivament pel cap del Govern italià, mentre retia honors un batalló de camises negres, amb els seus corresponents pantalons.

Immediatament, entre les aclamacions de la multitud, els senyors Mussolini i Mussolini s'han dirigit al Palau Venezia, en el qual tindrà lloc la conferència unipartita.

El senyor Mussolini és esperat, en tren especial, a les onze del matí.

UN COMENTARI OFICIOS

Roma, 18.—El periòdic «Informazione Diplomatica» dedica un interessant comentari a la conferència unipartita de Roma. «Es indubtable, diu, que en acceptar els senyors Mussolini, Mussolini i Mussolini la invitació que els ha adreçat el senyor Mussolini, han donat proves d'un evident desig d'arranjar les qüestions que separen avui dia les potències mediterrànies. Els quatre estadistes, representants autèntics dels pobles capdavanters d'Europa, reunits al voltant de la taula acollidora del «duce», posaran la primera pedra de la pau mediterrània. Esperem que aquesta primera pedra quedarà ben consolidada i que, com a bona pedra marina, aviat hom hi farà collita de musclos.» Hom atribueix aquest comentari a la ploma del mateix senyor Mussolini.

(Dibuix de Goñi)

ES CREUEN QUE HI SON TOTS

Roma, 18.—El senyor Mussolini ha arribat per tren aquest migdia. En representació del «duce», l'ha rebut el gendre Ciano. «Ciano, ciano», el senyor Mussolini i el seu seguici s'han dirigit al Palau Venezia, on els esperaven ja els senyors Mussolini i Mussolini. El senyor Mussolini, que era ja a Roma des de la nit anterior, s'ha reunit immediatament amb els altres membres de la conferència. Hom ha pogut sentir com el cap del Govern italià, en tancar la porta del saló on té lloc la reunió, deia: «Ja hi som tots!»

CAP A UN ACORD?

Roma, 18.—La conferència unipartita ha començat a les dotze i deu. Els reunits són assistits pel senyor Ciano en qualitat d'interpret. Els periodistes ben informats diuen que la reunió, en el seu principi, ha estat dedicada a escatir assumptes familiars entre sogre i gendre. Sembla que el Ciano ha liquidat ja el dot de la seva muller i que el senyor Mussolini es nega a donar més diners mentre Anglaterra no li faci l'empresit.

Després, els senyors Mussolini, Mussolini, Mussolini i Mussolini han enfocat la qüestió espanyola, que és el nus del problema mediterrani. Els reunits han tingut la satisfacció de constatar que, en el fons, llurs criteris no diferien gaire. Aquest fons és, na-

turalment, el fons del mar, on dormen el darrer son innombrables vaixells anglesos.

El «duce» ha exposat clarament el punt de vista italià referent a la propietat de la Mediterrània, negant-se en absolut a què la mar aquesta fos collectivitzada, com sembla que pretenen els anglesos i altra gent més o menys suspecta. Els senyors Mussolini, Mussolini i Mussolini s'han adherit a la lluminosa exposició (una mena d'exposició d'indústries elèctriques) del senyor Mussolini. Aquest, agraït a la comprensió i a la cordialitat dels co-reunits, els ha invitat a dinar.

La conferència unipartita s'ha suspès a tres quarts de tres de la tarda.

UN EXIT DEL SENYOR MUSSOLINI

Roma, 18.—Els comentaris giren tots al voltant de la conferència unipartita que té lloc en aquests moments. Tothom coincideix en dir que es tracta d'un esdeveniment històric que influirà notablement el curs de la política mundial.

Els més càlids elogis són dedicats al senyor Mussolini, el qual ha assolit reunir al voltant d'una taula els senyors Mussolini, Mussolini i Mussolini. No és pas que aquests no es poguessin veure entre ells. Però l'atmosfera europea s'havia fet aquests darrers temps tan irrespirable, que la situació només podia aclarir-se a base d'un esforç suprem en bé de la pau.

El mèrit d'aquest esforç correspon, en primer terme, al senyor Mussolini. És ell qui ha tingut la generosa iniciativa d'invitar els senyors Mussolini, Mussolini i Mussolini a discutir obertament els interessos que compliquen el problema mediterrani. En segon lloc, cal lloar el senyor Mussolini, que no ha vacil·lat, a la seva edat, en emprendre un viatge tan precipitat, amb la bona intenció de salvar la pau. Després, no cal tampoc re-

gatejar els esforços dels senyors Mussolini i Mussolini, els quals, plens de bona voluntat, han vingut a Roma a discutir la qüestió.

Hom fa notar el sacrifici fet pel senyor Mussolini, el qual, degut a la crítica situació financera del seu país, ha fet el viatge en tercera.

L'APAT DE LA VICTORIA

Roma, 18.—El dinar amb què el senyor Mussolini ha invitat els altres membres de la conferència unipartita ha estat decisiu per a la marxa de les negociacions. Els entremesos han deixat ja preveure que Itàlia imposaria fàcilment les seves reivindicacions mediterrànies. Els macarrons a la italiana han començat a perfilar la unitat i a llimar totes les diferències. A l'hora de la «poularde», els senyors Mussolini, Mussolini i Mussolini han ofert al senyor Mussolini una cuixa i la possessió definitiva de les illes de Mallorca i d'Eivissa. Quan la llagosta, el «duce» s'ha servit tot l'arxipèlag amb salsa «mahonesa». A l'hora de les postres, pràcticament ja no hi havia problema espanyol, car el senyor Mussolini s'havia adjudicat ja tota la península ibèrica.

LA SIGNATURA DELS ACORDS

Roma, 18.—La nova reunió de la tarda només ha tingut per objecte la signatura dels acords. Sota el nom de Pacte Mediterrani,

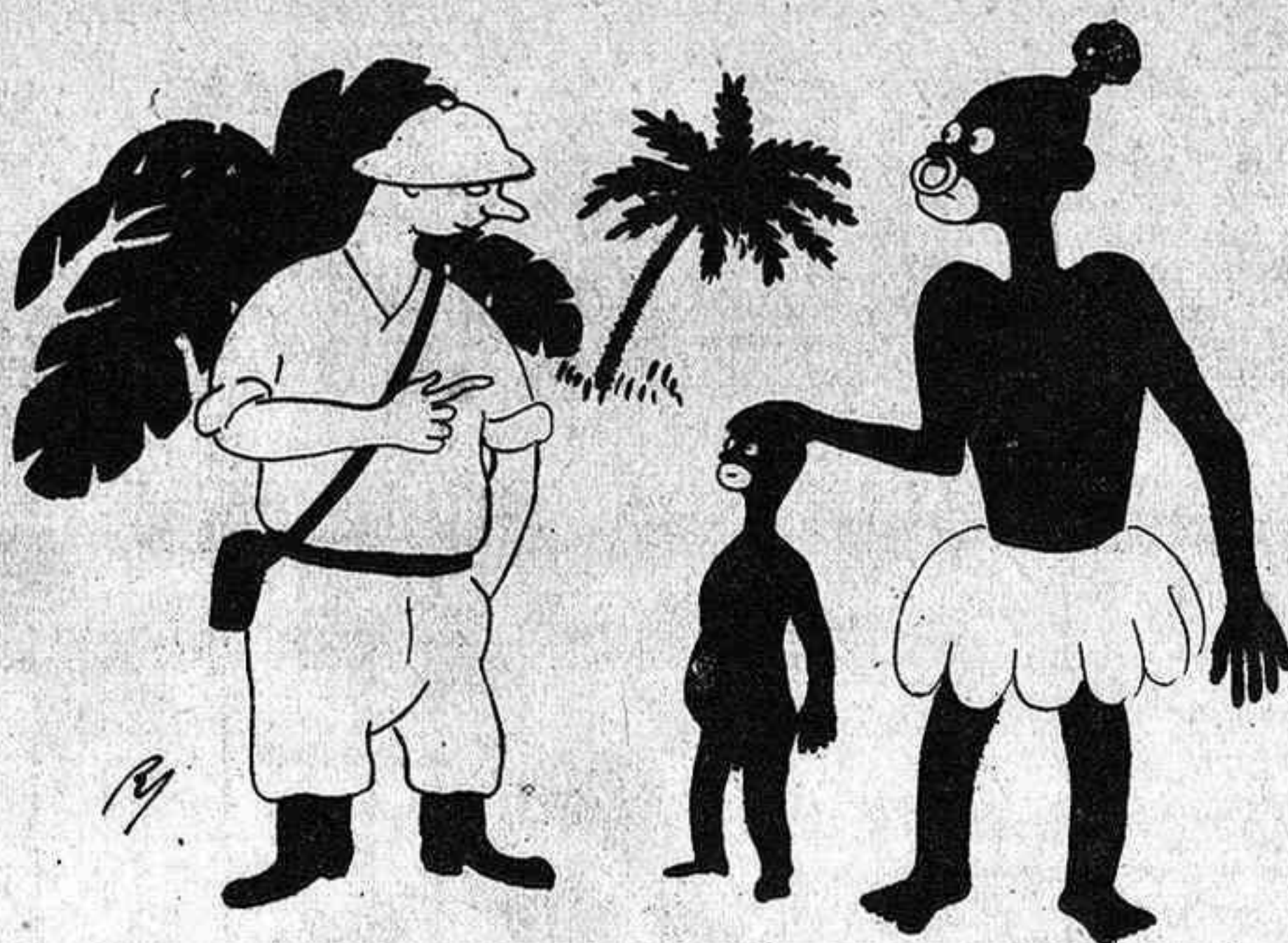
s'ha estructurat un tractat senzillíssim i de fàcil incompliment. Tractant-se com es tracta d'una mar, ningú podrà sorprendre's si temps a venir resulta un paper mullat.

El senyor Mussolini ha agraït efusivament als senyors Mussolini, Mussolini i Mussolini les facilitats donades, i els ha assegurat que la Itàlia dels mistos Garibaldi, d'Adua, de Caporetto, de Guadalajara i de l'Ebre, els

recordarà sempre amb la més pregonca emoció.

El senyor Ciano ha passat el platet.

Els senyors Mussolini, Mussolini i Mussolini han estat acomiadats pel senyor Mussolini i aclamats frenèticament per la multitud que emplenava la plaça Venezia. I han marxat tot orgullosos d'haver salvat una vegada més, i a còpia de grans esforços, la pau.

LA RAÇA ARIA

(Dibuix de Riera)

- Vosaltres sou aris. Es coneix desseguida.
- En què?
- En el cautxú del país.

- Calli, calli... li ha tirat a la cara un ram de pedres amb una floreta a dins!
- Pobrell

(Dibuix de Narro)

El nazi, la seva esposa i el comerciant jueu

«Business» nazis. El talent financer dels dirigents del Tercer Reich és de les coses més extraordinàries d'aquest món. Després d'apoderar-se de tots els recursos econòmics de Txecoslovàquia, es neguen a carregar amb la part proporcional del deute exterior de l'ex-pàtria de Massaryk. Així, l'operació de Munic resulta un negoci rodó. L'operació que ja fa uns mesos intentà fer amb Àustria, ara en certa manera la repeteix amb Txecoslovàquia.

I el mètode nazi no solament s'aplica a les finances públiques, sinó que amb un èxit igualment brillant pot ésser adoptat en matèria d'economia privada.

Mireu, si no: el Tribunal de Francfort ha concedit el divorci a un afiliat al partit nacional-socialista que acusava la seva esposa de fer compres a les tendes jueves. Davant d'un crim tan monstruós, els jutges de Francfort han cuitat a dictar sentència de divorci, corregant tota la culpa a l'esposa.

Seria interessant saber, però, si els comerciants jueus tocaven realment l'import de les compres que els feia l'esposa d'aquest nazi purista. Perquè el secret de moltes de les mesures anti-israelites dels alemanys ha estat una mena de liquidació general de deutes.

Un dels defectes més grossos entre els molts defectes d'aquests porcs de jueus, és, evidentment, el de passar factura.

Esperem que un dia llegirem un altre divorci d'aquests, en el qual un nazi alegarà que un jueu l'ha fet cornut. I el nazi, ofès en el més pregon de la seva dignitat, dirà teatralment al Tribunal:

—El meu honor no permet que un jueu em faci portar banyes. Per un ari, m'ho deixo fer tot... Però, per un jueu, comprendran, senyors, que això és insuportable!

—Pobra Txecoslovàquia! Ni el combregar hi ha estat a temps.

(Dibuix de Lamarca)

L'emperador, a l'altre barri

El Sindicat de Reis Destronats, Prínceps en Exili i Similars, amb residència a París, acaba de sofrir una baixa important. Ha mort, no gens menys, que l'Emperador de totes les Rússies!

Aquest senyoràs era el gran duc Ciril. L'any 1924, l'home, com aquell que es pren una cervesa, es proclamà emperador. «Volà!» Un imperi que no portava cap maldecap i que, si no donava res més, donava llustre.

Els senyors Borbó, Habsburg i Hohenzollern ploraran la mort del senyor Romanoff. Esperant que, algun altre rei descoronat, els vingui a fer companyia en llur reialesa en classes passives. Aquest altre podria ésser perfectament el senyor Savoia, el dia en què el «duce» li vingui de gust emprovar-se la corona.

Hom diu que els pobles van respirar en veure allunyat el malson de la guerra. Nosaltres opinem, que més que els pobles, van respirar els reis. Imagineu-vos que es reproduïx el naufragi del 1918, i que flotant pel damunt del mar, hi quedin, unes quantes corones més, justes les que es varen salvar l'altra vegada.

—Signor Benito, a escena!

(Dibuix de Bofarull)

JOCHS FLORALS DE L'HUMOR

EL NOSTRE CONCURS D'ANECDOTES

DEL FRONT

Hendaia o Barcelona?

1.er Premi

—Hendaia o Barcelona?

Aquesta era la pregunta que, de un a un, ens feien a tots els soldats de la 43 que havíem travessat la frontera. Les **dames** dels pecats al servei de la facció ens voltaven com papallones, dient-nos que si anàvem a Hendaia no ens mancaria res; que seríem peixats i tractats amb tantes i quantes consideracions i miraments que donaríem enveja als desgraciats «rojillos» que preferien anar a Barcelona ans que seguir a unes **dames** que tant ens estimaven i ens volien.

L'èxit fou nul; ningú del Batalló no va voler traïr la República. Bé, nul; va haver-n'hi un que, adreçant-se a una dama vella, més seca i pansida que els nostres estòmacs en aquells moments de prova, va dir-li:

—Senyora,estic disposat a seguir-les a Hendaia mentre m'atipin, em vesteixin i em donin tot el que jo demani.

En voleu d'alegria entre aquella gent? Per endavant varen concedir-li-ho tot. Res, que podia demanar el que vulgués. I se l'endugueren.

Nosaltres vàrem quedar astorats; no podíem avenir-nos a què un xicot que tantes proves de lleialtat havia donat, ens deixés per unes pessetes i un tec. Però la cosa era ben clara i abocàrem damunt del traïdor tot el nostre despreci. I no hi pensàrem més. No es mereixia que ens n'ocupéssim.

Pocs dies després, al lloc on ens trobàvem es deturà un auto de lloguer i, vestit com un milord, fumant un enorme cigar, en va baixar el suposat trànsfuga, que venia a ocupar novament el seu lloc. Ens digué que li havien donat menjar, roba, diners... que l'havien tractat a cor que vols, i acabà planyent-se que Hendaia fos tan a prop perquè, d'ésser més lluny, més li hauria durat la bona vida.

—Però —li preguntà un company— és que no hi vares anar per passar-te?

—Per qui m'has pres? —protestà ell indignat—. Veureu que, en ésser a Hendaia, aquell faquir dissecat em diu: «Ara, a ésser bo i cap a San Sebastián».

—Ep! Això sí que no! —vaig contestar-li—. Vostès em varen dir Hendaia i no San Sebastián.

—Sí, però això no pot ésser. No està permès quedar-se ací.

—Així vostès m'han enganyat —vaig replicar jo, fent-me l'ofès—. Però els ho perdono pel bon tracte que m'han donat; una altra vegada fixin-se més amb el que diuen i amb qui parlen.

—Es que a San Sebastián...

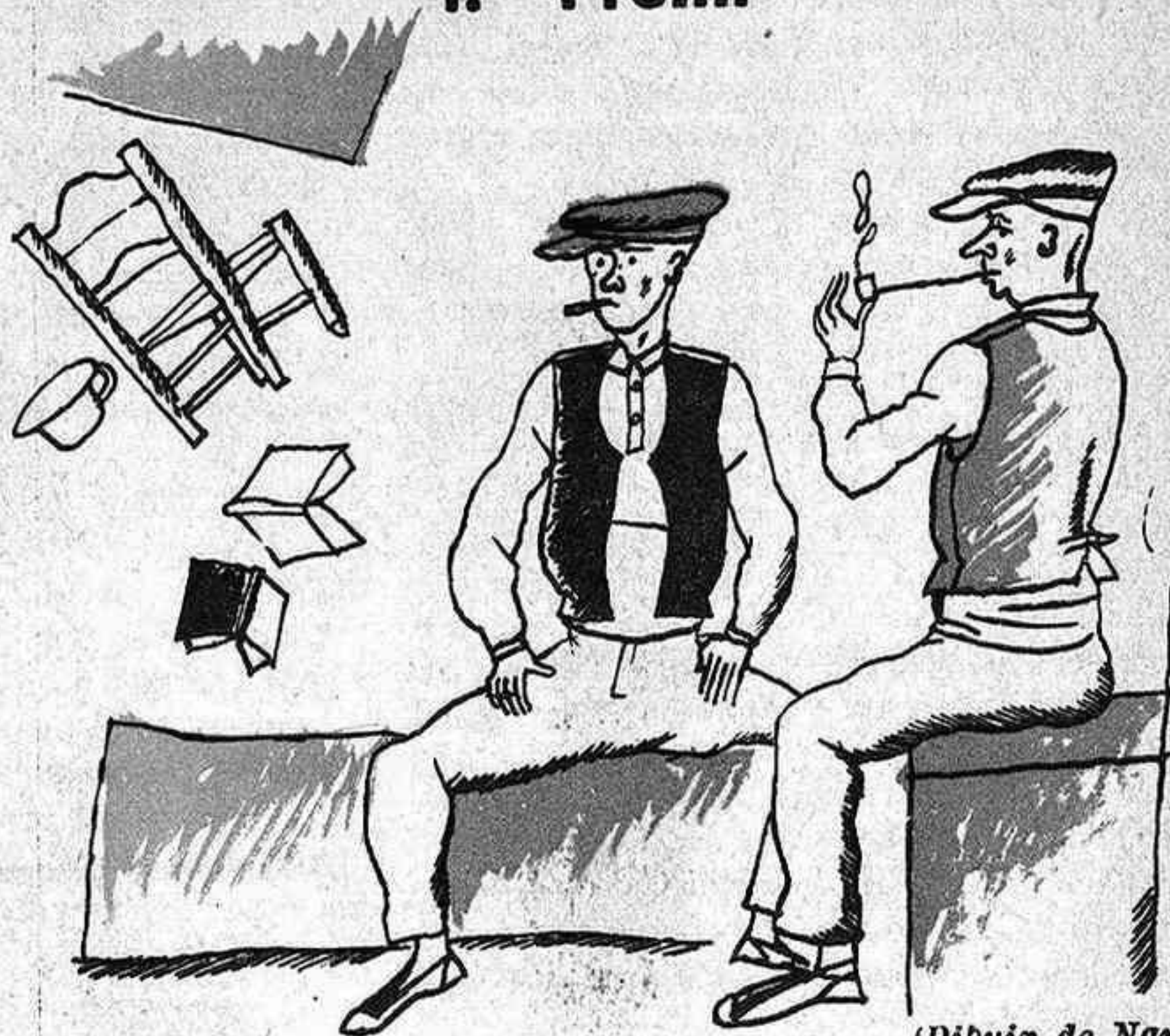
—No en parlem més. Amb el que he menjat, senyora, no em convenen les emocions, tinc dret a una bona digestió i allà me la trencarien; no em convé el canvi. Passint-ho bé i records a Franco... I agafant aquest cotxe, ací em teniu.

PERE G. ARMENGOL

(Batalló de Muntanya Pirenenc.)

DE LA RERAGUARDA

Tarda del 21 de juliol, al Vallès

1.er Premi

(Dibuix de Narro)

Tarda del 21 de juliol del 1936, en un poblet del Vallès Oriental. Els homes del poble seuen en un pedrís que hi ha a la plaça, davant de l'església. Tot fumant, comenten les notícies evidentment exagerades que han vingut de Barcelona amb el camió de la llet. «No pot ésser que els militars s'hagin aixecat contra el Govern». «No pot ésser que com a resposta el poble s'hagi tirat al carrer». «Sempre s'exagera». «No serà tant»...

El sol és ponent, ilumina el magnífic campanar de l'església romànica, que ells ni veuen de tan vist.

Tot d'una, puja per la carretera un auto eribat de fusells. En baixen quatre minyons d'uns vint anys i entren a l'església: apilonen els bancs i trossos d'altar i en fan un foc.

Els homes del poble continuen fumant asseguts al pedrís de la plaça.

Al cap de poca estona arriba un altre auto, eribat també de fusells; en baixen uns altres quatre minyons i en veure que l'església ja cremava se n'entren a la rectoria, bonica casa voltada d'hortis; esbatanen les finestres i comencen de tirar daltabaix llibres, mobles, robes, en fan una pila i hi calen foc..

Abans, el mestre del poble ha pogut aconseguir salvar algun llibre que hauria estat una llàstima destruir.

El homes del poble continuen fumant, asseguts al pedrís de la plaça.

Pugen i baixen altres autos, tots d'acord amb la consigna dels fusells i les finestrelles; uns s'aturen, altres passen de llarg.

El homes del poble continuen fumant, asseguts al pedrís de la plaça.

De sobte, però, de cap a cap del pedrís corre una notícia:

—A cal Pau del Recó els han pres les gallines!

Es miren esverats, s'aixequen i cadascú corre cap a casa seva tot rondinant:

—Carail Es veu que va de debò!

JOAQUIM GALCERAN

(Des d'una trinxera del Front de l'Est.)

A petició de nombroses famílies

Alguns autors teatrals s'han decidit a aprendre de llegir i escriure

El món dels autors continua molt agitat. Aquesta nova societat provoca moltes reaccions contràries, especialment entre els autors que remenen les cireres, com s'acostuma a dir quan hi ha cireres.

Els autors aquests es disposen a defensar aferrissadament els seus drets. Per exemple, aquell del qual ja hem parlat, aquell de llegir comèdies a deu duros diaris.

Sembla que quan va constituir-se aquesta ben retribuïda comissió de lectura, hom va acordar que els autors en formarien part cada un durant un mes. Així, tots es tornarien en la lectura... i en els deu duros.

Però, ara, hi ha uns senyors que han convertit la comissió en un vitalici. Ja fa tres mesos que llegeixen... Acabaran per aprendre'n.

★

Però el divertit del cas és que entre molts dels autors aspirants a formar part d'aquesta comissió de lectura, n'hi ha que amb prou feina saben de lletra.

El lector creurà que això és impossible. Però el teatre ho suporta tot. Coneixem un autor teatral català que per a escriure la paraula: honor, escriu: on'or. La qual cosa no li ha privat de tenir èxit al teatre, i si no de fer-s'hi milionari, almenys de fer algunes mils pessetes amb una comèdia el protagonista del qual era un milionari que es fincava al Putxet.

★

I encara podríem parlar d'un altre autor, que ara forma part dels protestataris, i que té un cognom molt indicat per a acompanyar el vermut, que un dia va escriure una comèdia que començava així:

«L'acció passa en un poble de l'Edat mitja, d'estil barroc.»

I allò que era realment barroc, era l'original de la comèdia. Tant, que el copista, veient-s'hi impotent, va tornar-li.

★

L'altre dia llegírem unes paraules de Lluís Capdevila a propòsit d'una comèdia que acaba d'escriure: «Si hi haguessin obres escrites amb xurriaques, deia, la meua seria d'aquestes.»

Evidentment. Sempre hi ha hagut gent que han escrit com uns carreters.

★

Un anunci que hem llegit en un diari local:

«Per a formació dramàtica, fa falta un galant jove, inútil total o bé serveis auxiliars.»

★

Aquesta crisi de galans joves, no deixa d'inquietar la Comissió Interventora de l'Espectacle.

L'altra nit, Enric Borràs deia a uns amics:

—A veure si un dia d'aquests demanen la meua «quinta»...

★

Aquests dies, l'opereta de Gilbert, «La casta Susana», ha tingut una doble actualitat en les sales d'espectacles barcelonines. A l'ensem, han representat l'obra teatral al Tívoli i la pel·lícula al cinema Urquinaona. La representació del Tívoli, pel que es veu, no ha anat gaire llatina.

Uns fanàtics de l'opereta discuteixen les dues versions:

—A mi —deia l'un—, com que m'agrada el teatre, me n'he anat a veure la pel·lícula.

★

Ignasi Sierra ens ha escrit una carta intentant rectificar una nota apareguda la setmana passada en aquesta secció. El nostre comunicant, com escriuen les publicacions serioses, diu: «...des del moviment ençà no he estrenat ni fusellaments ni originals...»

I nosaltres, pobres, que el dia 30 de gener del 1937 assistírem a l'Espanyol a l'estrena d'un vodevil titulat «Uns s'enduen la llana...», l'adaptador del qual era, segons els cartells, el senyor F. Shaw! De moment, creírem que es tractava del famós escriptor irlandès. Però a la vista de la comèdia veírem que es tractava d'un homònim... molt conegut del senyor Sierra, íntim segurament, gairebé ell mateix.

En fi, el senyor Sierra dirà que una cosa és ell i una altra el senyor «Shaw». No ho volem dubtar. De les obres del senyor Sierra n'esperem bona cosa més que de les del senyor «Shaw». Tan sols hi posi la meitat de la fantasia que ha esmerçat en la seva carta, èxit segur.

★

Al Liceu, posats a no renovar, no han renovat ni els adjectius. A vegades, els cartells, més que del Teatre Nacional de Catalunya, semblen d'un envelat de festa major. Tal obra, cantada pels «insuperables divos» fulano i sotano. Tal altra obra, cantada pel «colossal tenor», etc., etc...

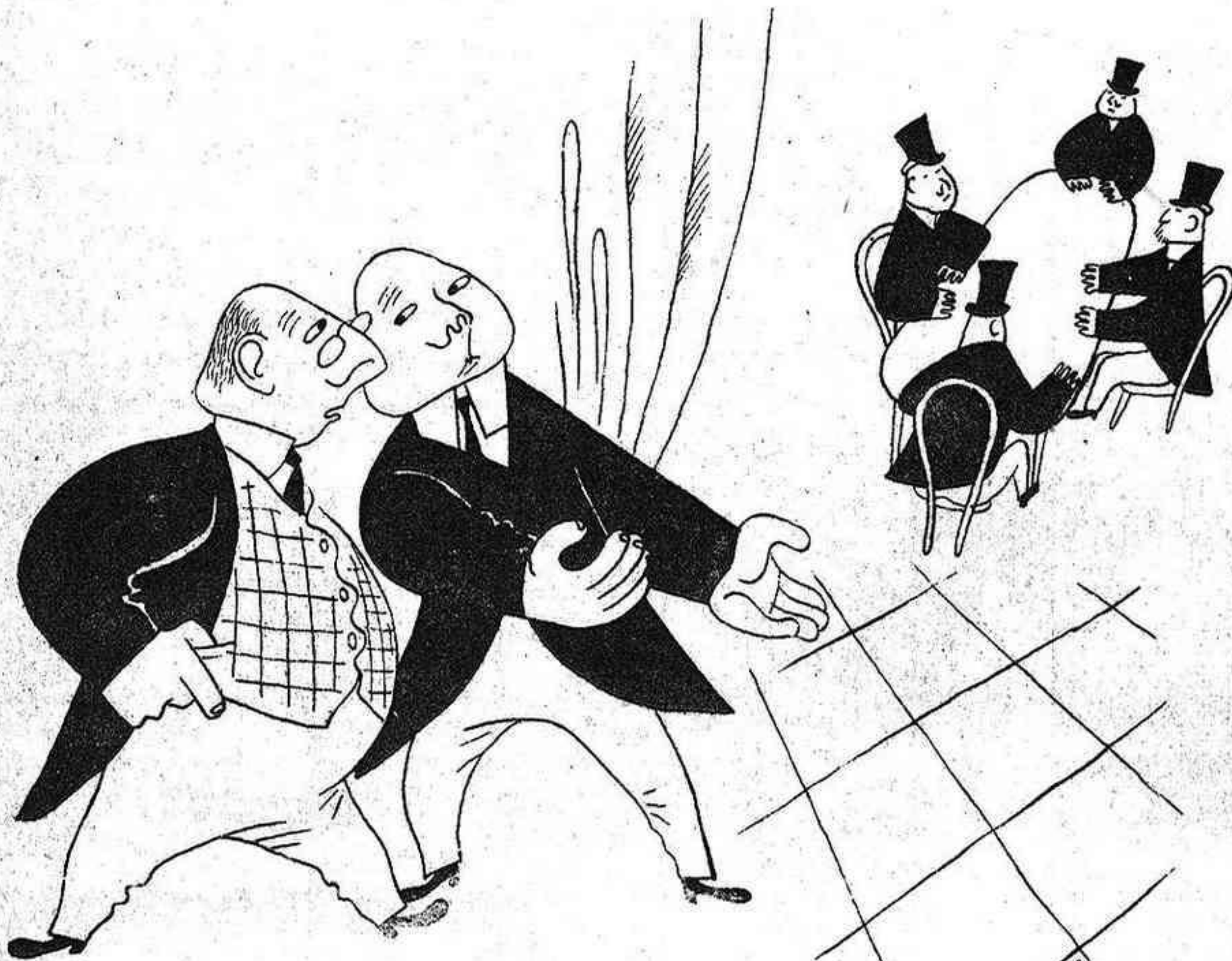
Només ens faltava veure el que hem vist: «el mago de la escenificació», aplicat al director de la temporada, el senyor Eugeni Casals.

La cosa no ens ha sorprès molt. Un dia ens trobàvem a l'escenari del Liceu, en ple assaig de la «Francisquita». Mentre les primeres parts cantaven, els coristes xerraven al fons de l'escenari. El director Casals, de cop va adreçar-se als xerraires i deixà anar amb veu terrible:

—¡Retaguardia podrídal!...

★

Hom sap com els comedians són gelosos del lloc que ocupa llur nom en els cartells.

alloza

(Dibuix d'Alloza)

LOCALITZACIÓ

—I això de localitzar la guerra, pot donar bon resultat?
—Ja ho crec! Aviat la localitzaran a tot el món.

Del senyor Eugeni Cosals contem que un dia, ja fa anys, entrà tot descompost a l'escenari, amb una esquella mortuòria a la mà. Els companys s'arremolinaren al seu voltant.

—Res... no és res... un cosí meu... gat rebé ni el coneixia.

No obstant, cada vegada l'home es posava més enravenat. Els altres actors acabaren per inquietar-se:

—I doncs? Què tens?

I el senyor Casals, obrint l'esquella, designà el seu nom a baix de tot:

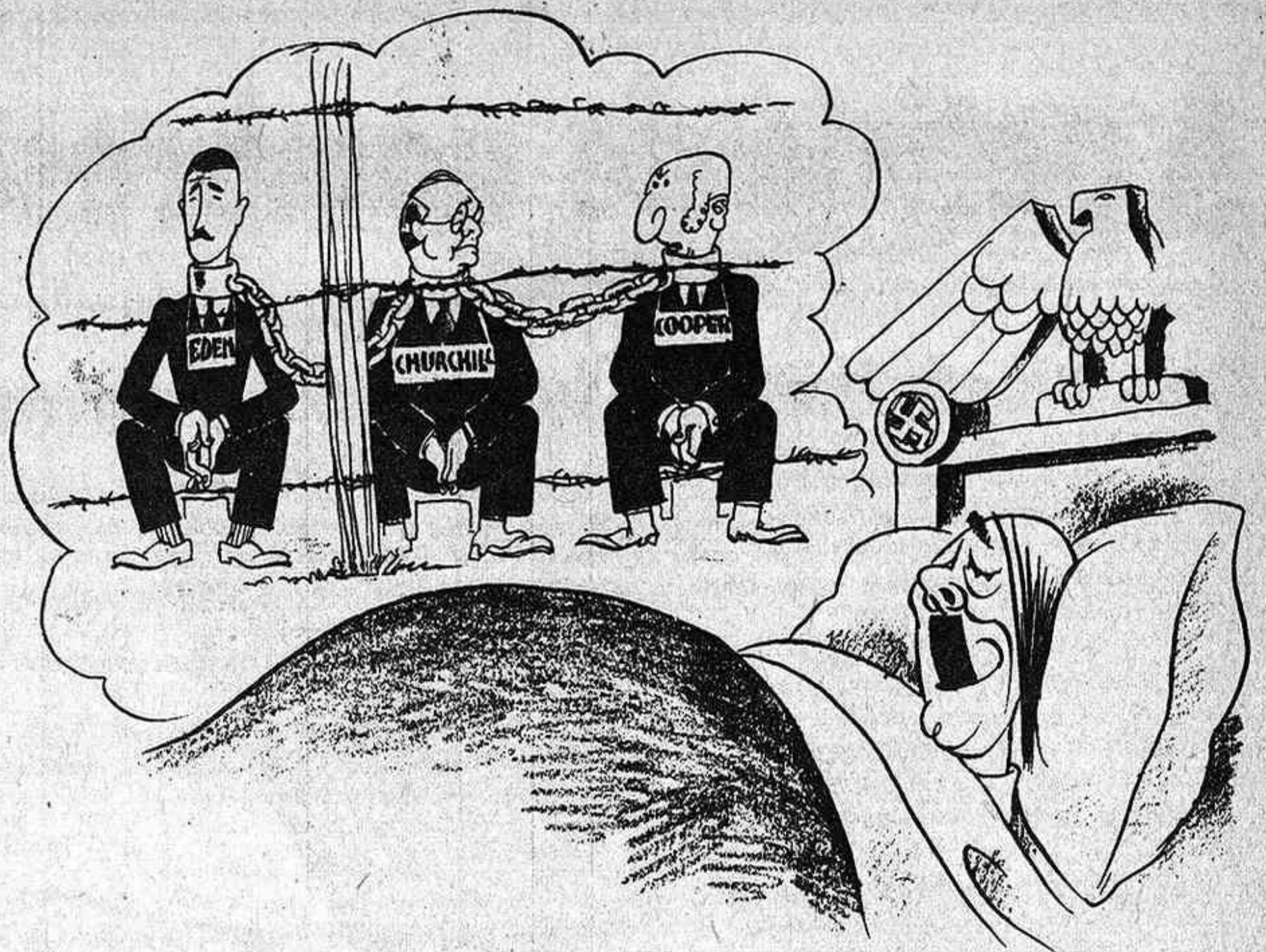
—Mira! Mira on m'han fotut!

★

L'altre diumenge, els qui anaren al Foment Martinenc es veleren corpesos per la presència d'uns soldats dels Batallons de Reserva muntant la guàrdia a la porta.

La guerra havia arribat a Sant Martí? No; simplement, hi havia arribat la Comissió Interventora de la Indústria de l'Espectacle, que volia incautar-se del local amb el propòsit, pel que es veu, de fer-hi prevaldre, també, els seus depurats mètodes artístics.

La presència dels soldats, però, fou suficient perquè els esforços interventors ho deixessin córrer.

EL PENULTIM SOMNI DEL SONAMBUL (Dibuia de Gofit)

Esquellots

QUI HO HAVIA DE DIR?

Aquella obra teatral que tants sacrificis va costar al seu autor, sacrificis de tota mena, que es deia «Benaventurats els Lladres», i que havia desaparegut de la memòria de tothom, ella i el seu autor, de la memòria de tothom, han reaparegut ara tots dos, per bé que separats: «Benaventurats els Lladres», en l'edició de «El Nostre Teatre», a tots els quioscos de Barcelona; l'autor, l'Ignasi Agostí, a Saragossa, dirigit un diari de Falange.

Benaventurats els editors!

ELS TEMES DIFÍCILS

L'altra setmana, el senyor Ramon Peypoch va donar una conferència a la Unió de Menestrals i Professionals de Catalunya. «La Publicitat» anuncià l'acte a primera pàgina, en un requadre a dos columnes. I deia que el tema de la conferència era el següent:

«La iniciativa privada, factor permanent, deu irersab.»

De quines coses de parlar, senyor Peypoch! Vol dir que no es tracta de déu i sa mare?

A SARREBRUCK

Hitler — Aviat hauré d'anar a Londres a posar ordre.

(Dibuia d'Alpresa)

DOS ANUNCIS D'«A B C», DE SEVILLA, NATURALMENT

En el núm. del 7 d'agost d'aquest any «A B C», de Sevilla, publicava el següent anunci «por palabras»:

«TRES SANTANDERINAS

desean por ahijados a moro distinguido, oficial de Marina y requeté andaluz. Apartado 186, Santander.»

D'aquestes tres, es veu que només n'hi ha una d'exigent: la del moro; a les altres tant les hi fa que els seus siguin distingits com no.

I aquest altre:

«OFRECESE OFICIAL Pastelero italiano, quince años oficio. Dirigirse: Lista Correos, Seccatore Alberto.»

A hores d'ara aquest Seccatore ja deu haver estat contractat pels anglesos per fer el gran pastel. Naturalment que, com tots els italians, ja deu ésser espanyol.

Croada pro analfabetisme

A Itàlia hom ha procedit a restituir els professors universitaris de raça jueva. Ho trobem molt natural. A que Mussolini no prescindeix dels banquers jueus? Ens hi juguem un duro en plata, rècord de família.

(Dibuia d'Alpresa)

- Com es diu vostè?
- Lleó!
- Carai, vostè té nom de tigre!